

Dierenarts geeft bonus bij goede diergezondheid

Pluimveepraktijk Zuid-Nederland in Someren biedt al vanaf de tachtiger jaren van de vorige eeuw een diergeneeskundig begeleidingspakket aan aan zijn klanten met een vast bedrag per vleeskuiken voor de begeleiding en daarnaast de kosten van entstoffen en antibiotica. Sinds enige jaren wordt tevens een systeem aangeboden waarbij naast de begeleidingskosten van de dierenarts, de kosten van medicijnen onderdeel zijn van een totaalprijs per kuiken. Een gering gebruik van medicijnen levert de pluimveehouder een bonus op en een toename van het gebruik een malus. Gaat dit systeem de pluimveehouder helpen om minder medicijnen te gebruiken?

Frank de Vries

“**E**en vast bedrag per vleeskuiken voor de diergeneeskundige begeleiding was baanbrekend in die tijd.” Aan het woord is Arthur Slaats, directeur en dierenarts van Pluimveepraktijk Zuid-Nederland. “Het systeem houdt in dat de pluimveehouder voor een vast bedrag per kuiken de diergeneeskundige begeleiding van ons krijgt, inclusief het onderzoek van materiaal zoals bloed en het verrichten van secties. Op deze manier haalden we de drempel weg voor de pluimveehouder om ons te bellen, immers meer bedrijfsbezoeken kost de pluimveehouder niet meer geld. Door de hogere frequentie van bedrijfsbezoeken kunnen we problemen vaak voor zijn, voordat ze echt een groot probleem worden. Met het systeem MCTotal zijn we een grote stap verder gegaan. MCTotal is een begeleidingsvorm van vleeskuikenbedrijven waarin het complete bedrijfsmanagement wordt meegenomen. Hierin staat het kuiken centraal en evenwicht in het leven van het kuiken is het toverwoord”, aldus Slaats. Hij laat met een paar drukken op zijn laptop zien dat hij iedere morgen van de pluimveehouders die bij MCTotal zijn aangesloten per koppel vele data ontvangt: over onder andere voeropname, gewicht, uitval en wateropname van de kuikens. Deze aangeleverde gegevens worden ingelezen in het programma op de praktijk en vervolgens krijgen pluimveehouder en dierenarts een zeer goed actueel inzicht in diverse managementparameters, en het programma berekent ook een prognose

voor de toekomst van de koppels. Slaats: “Ook de waarnemingen vanuit onze bedrijfsbezoeken en het gebruik van medicijnen wordt verwerkt in het programma. Onderling kunnen koppels worden vergeleken en ook historische data kunnen als vergelijk dienen met de huidige koppels.”

Groen, blauw of rood bedrijf?

Ongeveer tweederde van de kuikennesters van de pluimveepraktijk maken gebruik van het MCTotal-pakket. Het programma deelt alle klanten in in drie groepen: groen, blauw en rood. ‘Groene’ bedrijven hebben een laag antibioticumgebruik, zo’n 25 mg/kg afgeleverd gewicht of minder. ‘Rode’ bedrijven gebruiken meer dan 100 mg antibiotica per kg afgeleverd gewicht en ‘blauwe’ bedrijven zitten daar tussenin. De rode bedrijven worden in het gezamenlijke overleg van alle dierenartsen op de praktijk wekelijks besproken.

Het MCTotal-pakket kost de pluimveehouder dus een vast bedrag per afgeleverd kuiken inclusief de toegepaste medicijnen. Als het koppel het goed doet en daarmee in de groene groep zit, keert de praktijk een bonus van 7,5 procent uit op het totaalbedrag per kuiken. Dit werkt als volgt: na elke ronde ontvangt de pluimveehouder een overzicht met het verloop van zijn ronden: groen, blauw of rood. Op de peildata 1 januari en 1 juli wordt het cumulatieve verloop beoordeeld. “Bij een structureel cumulatief groen resultaat kun je zelfs 15 procent bonus opbouwen”, vertelt Slaats. De rode bedrijven krijgen een malus, dus betalen extra. “Rood zijn is slecht voor allen”, zegt Slaats.

“Slecht voor de pluimveehouder en slecht voor ons en natuurlijk ook voor de kuikens.” Nieuw is een extra bonus van 5 procent voor pluimveebedrijven die helemaal geen antibiotica gebruiken.

Je moet de mens veranderen

“De doelstelling van onze begeleiding is natuurlijk om gezonde kuikens af te leveren die met zo min mogelijk medicijnen zijn grootgebracht. Dat betekent ervoor zorgen dat we zoveel mogelijk groene bedrijven begeleiden”, aldus Slaats. Volgens Slaats gaat dat bepaald niet vanzelf. “In feite moet je de mens, dus de pluimveehouder en ook de dierenarts veranderen. Vanuit het verleden is op diverse pluimveebedrijven het gebruik van antibiotica een managementtool geworden. En dit deels gedwongen door de economie. Tien jaar geleden zou ik gezegd hebben dat we niet zonder antibiotica kunnen. Nu zeg ik: ja, het zou kunnen. Dan is het wel nodig heel anders tegen het mestproces aan te kijken en het kuiken duurzaam laten omgaan met eiwitten in het voer”, legt Slaats uit. Kuikens hebben als hoofdprobleem stoornissen aan het maagdarmkanaal. “Je zegt toch niet tegen een boer: kom naar de

hardlooptaan, en zonder aan te geven hoe ver er gelopen moet worden begin je op de baan te rennen. Eigenlijk moet je een kuiken ook uitleggen hoe lang zijn ‘wedstrijd’ gaat duren. Hij mag niet te snel groeien en halverwege de wedstrijd verzuren, ziek worden en zelfs sterven.”

Vakantiegevoel

Slaats zegt een voorstander te zijn van het oplossen van Cox-problemen op het bedrijf zonder antioxmiddelen. “Laat het kuiken in symbiose leven van de coccidiën”, is zijn motto. “Door de koppels op jonge leeftijd gecontroleerd coccidiose te laten krijgen, zeg tussen dag 18 en dag 28, zorgen we ervoor dat ze daarna immuun zijn. Kuikens in een stal moeten eigenlijk een vakantiegevoel hebben”, zegt Slaats. “De stal wordt het vakantiepark en de pluimveehouder is de parkbeheerder. De beheerder vraagt voortdurend aan zijn klanten of alles naar wens is. Hij vraagt ook of het eten en drinken naar wens is.” Volgens Slaats heeft de beheerder bij aankomst van zijn klanten in de stal als taak ze rustig te laten slapen en herstellen van de reis. Daarna is het nodig het proces van mesten rustig op te starten met zo

DIERENARTS SLAATS ZET HEM OP GROEN

Iedere dag rollen nieuwe gegevens binnen.

Foto: Frank de Vries

min mogelijk stress. En vervolgens de klanten optimaal te begeleiden samen met de dierenarts. Ten slotte, Slaats pleit ervoor om de pluimveehouders van de groene bedrijven een meerprijs per kg te geven van een paar centen voor hun goede aanpak met een laag medicijngebruik. Hij wil een ommekeer zien in de productie van pluimveevlees. “Je meer gaan richten op een evenwichtige productie en niet alleen kijken naar economische kengetallen”, legt Slaats uit. “Laat iedere partner in de sector zijn verantwoordelijkheid nemen om tot een duurzame productie te komen.”